

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnishvu prejemam:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5 50
na mesec	1 90

Izšla je vanj dan sveder krovnih nedelje in praznika.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 65.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6 50
na mesec	2 30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 55.

Nič denarja!

Cesarski Dunaj je hudo razburjen. Državna uprava je namreč ustavila zidanje nove dunajske občne bolnice in sicer zaradi tega, ker nima potrebnega denarja. Dunajska občna bolnica ni navadno zdravilišče, nego obenem hram medicinske znanosti. Dunajske klinike, ki so uživale nekdanjo svetovno slavo in ki tudi še danes zavzemajo jako častno mesto v znanstvenem svetu, čeprav prve medicinske kapacitete ne marajo več na Dunaju delovati, ker nimajo primernih prostorov, niti drugih za uspešno delovanje potrebnih sredstev. Dunajska medicinska fakulteta je bila nekoč nekaka Meka za bolnike vsega sveta, a po krivdi državne uprave so jo druge fakultete prehiteli. Nova dunajska bolnica bi bila vsega skupaj veljala kakih 60 milijonov. To je sicer precej denarja, a še vedno ne toliko, kakor velja en sam dreadnought. 24 milijonov je državna uprava za novo občno bolnico že izdala, ostalih šestindeset milijonov pa ne more dati in je stavbna dela ustavila.

To se je zgodilo v času, ko je državna uprava izdala skoro petsto milijonov za vojaške namene in to osvetljuje naše razmere z uprav benigancijno lučjo.

Država nima denarja, ker je zupanja politika s svojimi konsekvencami na armado državne finance rušila. Imperialistična politika, ki je zahtevala s tolikimi milijoni plačano aneksijo Bosne in Hercegovine, je rodila še daljnjo posledico, da se vse samo za armado žrtvuje. Veliko, čez potrebe veliko in močno armado, veliko in čez potrebe močno mornarico hočejo imeti in za vse to se izdajajo nešteti milijoni.

Pri tem hirajo vse druge, zlasti ljudske potrebe. Država nima denarja niti za najvažnejše zadeve največjega splošnega pomena. Državni budget le na umeten način prikriva deficit, trgovinska bilanca je postala pasivna, draginja narašča strahovito in v pojema vsled ne ljudsko blagostanje, najbolj potrebne naprave se ne izvrše, vse gospodarske razmere se tako poostrejujejo, da bo avstro-ogrska banka najbrž že čez nekaj tednov zvišala obrestno mero, kaj bi

se potem čudili, da državna uprava še par milijonov ne zmore za dunajsko občno bolnico in da je nadaljevanje stavbe ustavila.

Ni denarja! Moloh militarizma požre vse in izpodkopa občno blagostanje. Že tri leta se pripravljajo vlade na finančno reformo, na nove davke in zvišanje starih davkov, a nihče ne vpraša, če bodo davkoplačevalci tudi zmogli ta nova bremena.

Ni denarja! Sicer se vrše po vseh koncih in krajih države veliki manevri, ki veljajo ogromno mnogo denarja in v Dalmaciji so bili na morju in na kopnem manevri, ki so bili tako uprizorjeni, da se bo z njih izidom dokazovalo, da imamo še premalo vojaštva in še premalo vojnih ladij, a stavba dunajskega hrana medicinske vede se je vendar ustavila.

Namesto bolnice in hišnice imamo cerkve, namesto naprav obnega pomena za srečo, blagostanje in zdravje prebivalstva pa imamo nove kanone in ladje, ki jih pravzaprav sploh ne potrebujemo. Kam jadraimo?

Politična kronika.

Notranji položaj. Poročila o avdienci češkega namestnika kneza Thuna pri cesarju so jako kratka. Pripovedujejo samo, da je bil Thun čez eno uro pri cesarju in mu je obširno poročal o političnih in gospodarskih razmerah na Češkem. Vodičji nemških in čeških strank se že zbirajo v Pragi in bo knez Thun že v prihodnjih dneh z njimi stopil v zvezo. Čuje se, da bo češki deželni zbor na vsak način sklican tudi če bi se prizadevanja kneza Thuna ne posrečila. »Union« pravi, da je treba vprašanje o delozmožnosti češkega deželnozborlačiti od vprašanja o spravi med Čehi in med Nemci, češ, da nobena druga pot ne pelje do cilja.

Dunajski krščanski socialci so si izvolili za načelnika strankinega vodstva bivšega poslanca Leopolda Steinerja in so sklenili, da ostanejo pri Luegerjevem krščansko-socialnem programu in da bodo kot samostojna mestna stranka izpopolnjevali svojo strankarsko organizacijo ter hodili roko v roki z drugimi nemškimi

mi strankami, to se pravi z nemškimi nacionalcij.

Vlada in draginja mesa. Z ozirom na obisk, ki ga ministrski predsednik Gautsch napravi ministrskemu predsedniku Khuen-Hedervaryju poročajo iz Budimpešte, da se bo med obema ministrskima predsednikoma pač razpravljalo tudi vprašanje o uvozu argentinskega mesa, a do novih pogajanj med obema vladama da ne pride. Dasi vztraja ogrska vlada na svojem stališču je vendar mogoče, da se doseže sporazumljenje glede uvoza mesa in se dovolijo gotove olajšave.

Maroko - Nemčija - Francija. Pogajanja med francoskim poslanikom Cambonom in med nemškim ministrom zunanjih del zaradi Maroka so se najbrž že danes začela. Francoska vlada je svoje ponudbe določila sporazumno z Angleško in vsaj z ozirom na informacije nemškega poslanika Schöna v Parizu. Pangermani pa niso s temi ponudbami zadovoljni in kriče, da hočejo Francozi pritisniti Nemčijo na kolena in da hočejo Nemčijo ponižati. Tudi »Grazer Tagblatt« ubira to struno. Vojsko bi rad imel, veliko vojsko, kakor bi bilo že naprej zagotovljeno, da zmaga Nemčija in si pribori gospodstvo nad vso osrednjo Evropo in prvenstvo na svetu. Oficialni nemški krogi pa dobro vedo, kako veličanska nevarnost za Nemčijo bi bila zdaj vojna in zato pišejo jako pomirljivo in miroljubno.

Italija hoče tudi imeti odškodnino od Francije, če se Francija polasti Maroka. Italija zahteva svobodne roke v Tripolisu in velik del tripolitanskega ozadja, ki je danes že v posesti Francije.

Belgija je z ozirom na razpor med Francijo in med Nemčijo začela nenadoma mobilizirati svojo armado, kar je vzbudilo veliko senzacijo. Opremila je na novo svoje utrdbe proti Nemčiji in pomnožila njih posadke. Namen vsem tem pripravam je preprečiti v slučaju vojne, da bi nemška armada šla skozi Belgijo na Francosko.

Štajersko.

Volitve v pridobninsko komisijo. Razpisane so volitve v pridobninsko komisijo 3. in 4. razreda okraja Celje - dežela. Dosedaj smo se Slovenci teh volitev vedno udeležili in so bili tudi vedno izvoljeni slovenski kandidati. Vsekakor je potrebno, da se tudi letos udeležimo volitve in odposljemo v navedeno davčno komisijo svoje svojega zaupanja. Volitve v to komisijo so indirektno. Najprej se bodo torej volili v posameznih okrajih volilni možje. Volitev volilnih mož 3. pridobninskega razreda se vrši dne 13. septembra 1911 od 9. do 12. dopoldne in od 2. do 5. popoldne, za 4. pridobninski razred pa dne 14. septembra 1911 ob istih urah. Za 3. razred volijo okraj Celje 3 volilne možje, Vransko 1 volilnega možja, Smarje 1 volilnega možja, Gornji grad 1 volilnega možja, Laško 2 volilnih možja, Vransko 15 volilnih možja, Smarje 12 volilnih možja, Gornji grad 27 volilnih možja, Laško 26 volilnih možja. Imena volilnih upravičencev za volitev volilnih mož so razglašena pri davčnih uradih navedenih okrajev. Vsa volilni upravičenci je že prejel obvestilo o tem, v kateri pridobninski razred je uvrščen, obenem tudi legitimacijo in glasovnico. Vsakdo naj te listine dobro shrani. Voliti je letos v 3. pridobninskem razredu dva člana namesto Ferdinanda Goligranea, zidarskega mojstra v Gaberju pri Celju in Alojzija Juvančiča, gostilničarja v Zidanem mostu, katerih doba letos preneha, in dva namestnika, namesto dosedanjih Alojzija Kranjca, c. kr. notarja v Smarju in Maksa Turnška, gostilničarja v Zlatorju, okraj Gornji grad. V 4. razredu je voliti dva člana namesto dosedanjega Franca Cukale, gostilničarja na Gomilskem, okraj Vransko, in Alojzija Stribarja, gostilničarja v Dobertejši vasi, okraj Celje, ter dva namestnika, namesto dosedanjih Ivana Cesarja, podoborja v Mozirju in Nikolaja Pinteriča, krojača v Trbovljah, končno še enega namestnika namesto umrlega Valentina Južne, gostilničarja v St. Jurju ob Taboru. Imena kandidatov se bodo določila sporazumno z vsemi prizadetimi okraji in se bodo objavila

pravočasno. Prejšnje osebe se lahko znovič volijo. Legitimacija in glasovnice naj se pošljejo dr. Jurju Hrašovecu, odvetniku v Celju, ali na politično društvo »Naprejek« v Celju, kamor se je tudi obrniti, ako želi kdo daljnih pojasnil.

V Čadramljah pri Konjicah je bil preteklo nedeljo po večernicah v šoli sestanek staršev šolskih otrok, ali takozvani roditeljski sestanki. Bil je — kakor skoro vseh njegovih 14 prednikov — jako dobro obiskan; največja šolska soba je bila natlačena polna. Privlačna sila je bilo predavanje na roditeljskih sestankih in prireditvah učiteljske vobče vložnega govornika gospoda dr. A. Schwaba iz Celja. Le-ta je v nad uro trajajočem poljudnem govoru tolmачil staršem nevarnejše, v poletnem času se javljajoče bolezni ter z njimi spojil nauk o prvi pomoči ponesrečencem in pri nalezljivih boleznih. Razpravljal je o solnčarici in solni kapi, o piku žuželk in kač, o streli in utopu; posebno pozornost je posvetil tudi bakterijam, povzročiteljem nalezljivih bolezni ter pri tem vpletel mnogo higijenskih migljev. Vso to obširno stvarino pa je predelal govornik tako lahkomudno in zanimivo, da si je ohranil pozornost poslušalcev do zadnje besede. Ob koncu se je zahvalil prireditelji roditeljskega sestanka, domači gospod nadučitelji gospodu govorniku za imenitno in važno predavanje, priporočal staršem ob sklepu šolskega leta vpogled v šolska naznanila, prosi jih zaeno, naj ne zamenjajo decev v počitnicah, a je tudi naj ne izrabljajo za pretežka dela, ter zaključil v vsakem oziru dobro uspeši sestanku s ponovno zahvalo gospodu predavatelju, staršem in številnim gostom tovarišem in tovarišicam.

Javnost nemške šole pri Sv. Lenartu — razveljavljena. Kakor znano podelil je štajerski deželni šolski svet z odlokom z dne 28. novembra 1910 zasebni nemški šoli pri Sv. Lenartu po komaj polletnem obstanku pravico javnosti. Proti tej odločitvi vložil je krajni šolski svet ter osem vsolanih občin po svojem zastopniku g. dr. Milanu Gorišku pritožbo na naučno ministrstvo, katero je pritožbi ugodilo ter razveljavilo gori navedeni odlok deželnega šolskega sveta. Vsled odločnega posto-

LISTEK.

Starec.

Spisal Ivan Cankar.

(Dalje.)

»Kaj bi bilo smešnega? Vso noč mi je kljuvalo v sru, kljuvalo v senčih. V moji izbi je hladno, ali pot mi je lil od čela do nog!«

Zdravnik ga je pogledal s tistim pomilovanjem, ki je hkrati dobrohotno in razžaljivo.

»Nervozen si, prijatelj! Čuvaj se nekoliko, ne razbijaj čez mero . . . človek ni večno mlad!«

»Saj tisto je, saj tisto je! Udari-la me je bila starost, kar nenadoma, sedla mi je na ramena, da se mi je hrbet sključil . . .«

»Kaj starost!« je odmahnil zdravnik. »Ravnaj po pravici in pameti, pa pojde starost pred teboj do groba!«

Pogledal ga je natanko in je pomislil.

»Zares se mi zdi tvoj obraz za spoznanje starejši . . . pred tednom dni sem te videl, takrat si bil rdeč in vesel . . . zares se mi zdiš za spoznanje starejši . . .«

Starec je vztrepetal v kolenih.

»Za spoznanje . . . samo za spoznanje!«

»Ne bodi babji!« se je razsrdil zdravnik. »Kakor baba — eno noč je slabo spala, nato leži sedem dni, zato da bi še sedem noči slabo spala! Pojdi se izprehajaj, zaživljaj in zapoj, pa bo! Zbogom!«

Sel je počasi po stopnjicah in je stopil na ulico; rumena megla mu je rezala v neprespane oči, korak mu je bil truden in neodločen, kakor da bi mu nogo izpodnašalo.

»Čemu sem bil šel k temu človeku? Prijatelj vidi prijatelja od dne do dne, od leta do leta, pozna ga že iz zgodnje mladosti. Zato se obraz nič ne spremeni, se ne stara, je v dvajsetem letu kakor v devetdesetem . . . K tistemu kakor skisanemu, staremu pojdem, ki je sam že onkraj življenja in ne pozna nobenega človeka več!«

Sel je k zdravniku starecu, ki je bil v časteh zaradi svoje čemerčnosti. Zdela se mu je, da je rumena megla v veži in na stopnjicah še gostejša nego na ulici, vsa prepojena s strupom, ki lije počasi v kri, kaplja do kaplje.

Zdravnik starec je bil v dve gube sključen, zgrbljen človek s klinastim obrazom in srepim pogledom; židovskemu starinarju je bil podoben.

»Kaj je!«

»Bolam sem . . . srce in živci . . .«

Zdravnik mu je odprl suknjo in srajco, potipaval je s koščeni prsti ter prisluškoval z dolgim, mrzlim ušesom.

»Ali ste pijanec?«

»Ne, pijanec nikoli nisem bil! Toda časih, tako po večerji . . .«

»Dobro. Ali pušite?«

»Pušim. Ampak . . .«

»Dobro. Ali pijete črno kavo?«

»Po obedu . . . časih tudi . . .«

»Dobro. Ker ste star človek pa ne otrok, veste pač sami, kaj in kako . . . ne?«

»Vem!«

»Dobro!«

Kakor v sanjah je stopal starec proti durim. Zdravnik je s čemernim glasom zaklical za njim:

»Sploh pa . . . če se vam zdi, da se ne izplača za teh par let, kar veseljačite v božjem imenu!«

Megla se še ni bila vzdignila niti za ped; neba ni bilo; oko je razločevalo ljudi komaj na deset korakov.

»Odkod je prišla prezgodnja megla? Bog sam ve! Odkod in kdaj prezgodnja starost? Bog sam ve! Kdaj prezgodnja smrt? Morda je tam za oglom, morda še daleč za gorami . . . Treba bi bilo iti v urad, skoraj bo ura. Čemu bi hodil, kaj bi tam?«

Okrnil je na drugo pot, tam pa je srečal tovariša, ki je hitel v pisarno.

»Kam?« se je začudil tovariš.

»Ne vem . . . nikamor . . . malo izprehajaj sel!« je odgovarjal in v zadregi je bil.

»Kaj ne v pisarno?«

»Kaj bi v pisarno? Bolam sem . . . reci, da sem bolan!«

Tovariš ga je sočutno pogledal.

»Prav zares . . . zdi se mi, da si se od večerj postal najmanj za leto dni. Ves grbav in čemer si v obraz in držiš se, kakor da si grbav!«

»Tako je, glej . . . stara se človek!«

Komaj se je bil tovariš dobro okrenil, se je ozrl starec za njim.

»Kako ti stopa . . . Kakor dekle! In koliko mu je manj? Tri leta kvečjemu! Pa živi kakor vihar, ponočuje, ljubi . . . in kakor sem gledal in iskal, ne ene same gubice, niti kraj oči! S kakšno mero in po kakšni sodbi deli Bog starost in mladost? Slep pa gre sreča po svoji cesti, meče kamen in meče kruh pa ne ve kod ne kam . . . Kako so vsi nenadoma zadobili jezik in besedo! Že zdavnaj so vse videli in vse spoznali in vsi so molčali — ali je bila tiha obzirnost, ali je bilo tiho zasmehovanje? Komaj sem sam spoznal in sam priznal, ga ni človeka, ki bi mi ne govoril o starosti! Tako stoje ob postelji umirajočega in ga tolažijo; komaj bolnik sam izpregleda, da je zadnja ura blizu, ga ne tolažijo več, razjokajo se nad njim . . .«

Prišel je ponevedoma do krčme, kjer je kosil in večerjal; in začutil je, da je lačen. Ko je vstopil, ga je natakarcia osupla pogledala, nato pa se je zasmejala.

»Kod ste hodili vso noč? Kaj ste počeli?«

»Ali se mi pozna?« je vprašal z neodločnim, skoraj plahim glasom.

»Za deset let ste se postarali, kar čez noč!«

Naročil si je malo južino in vina.

»Tudi ona je spoznala prvi hip . . . ne spoznala, le razodela je, kar je videla že zdavnaj. Za deset let . . . ženska je, pa je bila čisto odkritosrčna, zakaj v vsaki odkritosrčnosti je zlobnost . . . Prej je molčala; zdaj sem ji oglasil svoje spoznanje z očesom in licem. Nobene skrivnosti ni več med nami vsemi. Kaj ni to navsezadnje . . .?«

Zategnil je ustnice postrani in se je nasmešnil, ko je držal kozarec pred ustnicami.

»Kaj ni to navsezadnje le odrešenje, ne poguba, le povečanje, ne ponižanje? Družbi je sitno in težko ob jecljavcu; pa če bi se jecljavee krotoma zasmejala svojemu jecljanju, bi si družba oddehnila, jecljavec bi brez sramu jecljal dalje in veselje bi bilo v hiši . . . Pogledajmo si iz oči v oči, brez plahosti pa tudi brez ošabnosti! Kaj je starost greh? Greh je le našminkana starost in jaz sem šminko izmil . . . Brez strahu pojdem med prijatelje, tudi v pisarno pojdem . . . toliko starec je v pisarni, čisto plešastih in zgrbljenih . . . sede tam, pišejo in morda celo kaj koristijo . . . Še za en krajec imam življenja, pravijo, in najbrž je res . . . čemu bi zalučil na cesto ta poslednji krajec!«

(Konec prihodnj.)

panja, katero so zavzele vse vselane občine izvenih sive trike občine že v pripravljalnem postopanju, kakor v postopanju pri ministrstvu, posredilo se je tokrat odvrtni napad nemškutarjev na slovenske šope.

Slov. akad. fer. društvo »Sava« in »Prosveta«. Po končani narodno-obrambni enketi v Celju, priridimo v nedeljo, dne 3. septembra v Zidanem mostu veliko ljudsko slavnost v prid »Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi«. Ob enem otvori »Klub naprednih slovenskih akademikov« v Celju istotam svojo ljudsko knjižnico. Vabimo vas prav iskreno na to našo prireditve, to tembolj, ker se mi štajerci vedno tudi zanimamo za vaše ljubljanske prireditve. Zveza vlakov v Zidanem most je jako ugodna; odpeljete se lahko iz Ljubljane ob pol 12. dopoldne ali pa ob 3. popoldne, otvoritev knjižnice bo ob 2. popoldne. Za nazaj pak imate iz Zidanega mosta veliko število vlakov na razpolago. — Na svidenje torej v nedeljo, dne 3. septembra na Zidanem mostu! — Spodnjaštajerski akademiki.

Gornja Radgona. Pri volitvah za okrajni zastop so v trški skupini zmagali Nemci in nemškutarji. Izvoljen je dr. Kamnikar iz Radgona, nemški nacionallec in poleg njega tudi preužitkar Matjašič. Proti volitvam v skupini iz veleposostva so vložili Slovenci zaradi nepostavnosti — priziv. Občine so zmagale danes, dne 31. avgusta s 27 slovenskimi glasovi proti 16 nemškutarskim. Nemškutarske občine so nazadovale. Čast zavednim slovenskim volilecem ob narodni meji!

Gornjeradgonski okrajni zastop je padel nazaj v nemškutarske roke! Včeraj smo dobili že za list prepozno sledečo brzojavko: Zgornja Radgona, 31. avgusta. Pri volitvah v okrajni zastop so zmagali v veleposostvu in trški skupini nemškutarji; v skupini kmečkih občin so zmagali Slovenci s 27 glasovi proti 16 nemškutarskim. — Komentar si pridržujemo.

Iz Maribora. Telovadno društvo »Sokol« priredi pred veliko veselico, dne 17. septembra v »Narodnem domu« kegljanje na dobitke. Kegljanje se prične dne 1. septembra in traja do dneva veselice vsaki dan. Vabimo slav. občinstvo, da se pridno udeležuje kegljanja, posebno, ker so res krasni dobitki. — Odbor telovadnega društva »Sokol« naznanja, da sta prevzela predprijavo vstopnic za veselico dne 17. septembra gosp. Vilko Weigl, trgovec v Zgornji Gosposki ulici ter gosp. Fraujo Bureš, urar v Tegethofovi ulici. Dobitke za srečlov sprejema tudi gosp. Vilko Weigl.

Drobne novice. Imenovan je Martin Tratensek za poštnegega oficijanta na Pragerskem. — Člani osrednje komisije za umetniške in zgodovinske spomenike so iz Spod. Štajerske gg. dr. Avguštin Stegenšek, profesor bogoslovja v Mariboru; baron Alfred pl. Moscon, komornik in graščak v Pišecah ter Viktor Skrabar, notarski kandidat v Ptuj. Med korespondente iste komisije so iz Spod. Štajerske gg. Oton Eichler, gimnazijski profesor v Celju; Anton vitez Felgel v Golici pri Konjicah; prošt Jože Fleck v Ptuj; Friderik Friediger, arhitekt v Mariboru; Karl Hribovšek, stolni prošt v Mariboru; dr. A. Rak, zdravnik v Mariboru; Karl Valentinič, vpokojeni nadučitelj v Laškem trgu; dr. J. Winkler, notar v Slovenjgradu. Ta status je, piše »Tagespost«, ravno sedaj zanimiv, ker se je pred kratkim ustanovila nova c. kr. centralna komisija za varstvo zgodovinskih spomenikov v Avstriji, ki bo staro z njenimi konservatorji vred izpodrinila. Nova komisija bo sestavljena iz okrajnih konservatorjev, iz posebnega spomeniškega sveta in iz oskrbnikov za spomenike. Ni dvoma, da bodo v te tri kategorije sprejeti omenjeni gospospode in tudi še novi. — Mi bi zelo želeli, da bi se oziralo tudi na nekatero zelo delavne gospode pri mariborskem zgodovinskem društvu. — Oropali so dne 27. avgusta trije neznan potepuhi kmečkega fanta Dolganca na cesti iz Celja v Dramelj. Vzeli so mu uro in denar ter ga še povrh pretepli. — V Velenju hotejo spodnjaštajerski nemškutarji prirediti dne 17. septembra velikansko pevsko slavnost. Mariborsko nemško pevsko društvo napravi tja izlet in vabi v Velenje vse brate iz Spod. Štajerja. Bomo videli, če bo znal »velenarodni« župan Skaza varovati slovenski trg Velenje pred nepotrebnim izzivanjem! — Razpisano je mesto definitivne učiteljice v Svetinjah pri Ormožu, pošta Ivanjkovi. — V Slovenjgradu delajo kanale po mestu. Stroški so proračunani na 20.000 kron. Čas je bil že!

Koroško.

Pomanjkanje vode. Iz vseh krajev Koroške se že oglašajo vesti o

pomanjkanju vode. Vodnjaki so suše po vaseh kar po vrsti, po nekaterih krajih pa še ni v domači vasi nič vode. Voziti jo morajo po več ur daleč. Posušili so se tudi studenci in celo večji potoki. Najbolj prizaničuje vode v nižini in ob spodnjih tokih potokov. Temu pa ni kriva samo suša, marveč navajajo posestniki v zgornjih krajih potoke na svoje travnike in se ne oirajo prav nič na to, ali je v spodnjih krajih kaj vode ali nič.

Požari. V neki vasi nad Porečami so pogorela predvčerajšnjem ponoči tri posestva z vsemi gospodarskimi poslopji. Posestniki so bili zavarovani le za malenkostne vsote. — Pri Mariji v Smerečju pa je pogorel velik kozolec, v katerem so imeli razni posestniki spravljene svoje pridelke. Pri Trebnjem v beljaški okolici je udarila včeraj strela v hišo posestnika Wagnerja. Nastal je ogenj, ki je vpepelil hišo, gospodarska poslopja in ves letošnji pridelek. Poginilo je tudi nekaj živine. Posestvo je last Pichlerjevih dedičev v Beljaku. Upravljal je je pa neki Anderwald, ki je izgubil pri tem celo svoje imetje. Mož je oženjen in ima sedem nedoletnih otrok. Škoda je zelo velika in ne bo krita z zavarovalnico.

Rimski grobovi. Pri Vajsenbergu v velikovski okolici so izkopali tri rimske grobove, v katerih so našli popolnoma ohranjene kostnjake. Ti se odlikujejo po nenavadno močnem okostju. Dragocenosti v grobovih niso našli. Strokovnjaki trdijo, da so ti grobovi iz prvega stoletja po Kristusu.

Primorsko.

Obsojen ponarejalec vina. V Gorici je bil obsojen na globo 150 K neki Tomaž Pecorari, ki je hotel prodati ponarejeno, zdravju škodljivo vino; pravočasno so ga še zasačili, da ni razpečal ponarejenega vina.

Ljubezen do brata neznan čednost katoliškemu duhovniku. V Kobaridu na Goriškem so pokopali staro Janeza Bandela, ki je bil nekaj, ko je bila šola še pod duhovskim nadzorstvom, podučitelj. Upokojen je bil s plačo 20 K na mesec, živel pa je na to v hiši g. Manfreda v Kobaridu. Ostal je ves čas v hiši in Manfreda ga je lepo pokopal. Bandel ima brata, ki je bogat katoliški duhovnik. Umevno, da ga je revni brat Janez včasih poprosil kake podpore, ali milostno mu je poslal kako ponošeno suknjo. Ko je bil Janez bolan, je pisal bratu, naj mu kaj olajša zadnje dni, toda priporočena pisma so prišla nazaj v Kobarid. Bogati nunc se za brata še zmenil ni. Poznajo pač samo grablje izvestni Kristusovi namestniki!

K tatvini na pošti v Krminu. Sumljiv, da jo je izvršil sam ali pomagal pri tatvini na pošti v Krminu, je neki Camillo De Lorenzi, katerega so aretirali v Krminu. V laškem Vidmu je menjaval nekdo večjo vsoto avstrijskega denarja. Tega so tudi prijeli, pa tudi v Gorici so dobili nekega sumljivega človeka. Najverjetneje pa je, da so tatovi v Italiji. Iz Krmina so jo lahko hitro pobrisali čez mejo.

Gozdno in domensko ravnanje. V Gorici je dobilo pred kratkim novega predstojnika. Zagrižen Pangerman je oni novi predstojnik. Sedaj pa je premeščen v Gorico k temu ravnanstvu zagrižen Lah, tajnik dr. Tevini. Za Gorico prav izbirajo uradnike posebne vrste, da tu podkrepljujejo germanstvo; da to lažje delajo, se treba pa še malce prikloniti Lahom! Imenovanje Laha bo dobro služilo njihovim naklepom.

Okrajna bolniška blagajna v Gorici naznanja vsem prizadetim sodnega okraja Cerkno, da zdravi bolne člane goriomenjene bolniške blagajne g. dr. Pavel Indra, okrožni zdravnik v Idriji, stanujoč zraven občnega konsumnega društva v Idriji. Bolni člani dode zdravila brezplačno, na njegov predpis v c. kr. rudniški lekarni v Idriji.

Revizija ljudskega štetja. »Piccolo« in taki listi se v svoji onemogli jezi strašno zaganiajo v revizijo ljudskega štetja v Trstu in tolažijo sebe in svoje bralce s tem, da revizorji morda ne bodo našli niti tlik Slovencev v Trstu, kakor jih je blagovolil priznati magistrat. Vsakega Slovenca dolžnost je, tudi če ga ne pokličejo v urad, da se gre prireditelj k sekciji, ali so on in njegovi vpisani tudi res za Slovence. Treba pa je tudi, da si vsak zapomni ali zabeleži tudi politično (anagrafično) številko hiše, v kateri se nahaja navadno v veži hiše in ima pred seboj črki An.

Tečaj za babice. S 1. oktobrom t. l. otvorijo na učilišču za babice v Trstu praktično teoretični tečaj v slovenskem jeziku. Ženske, ki se žele udeležiti tega pouka, ne smejo biti starejše od 40 let, če niso omožene, pa morajo biti že nad 24 let stare.

Mina ekipeletrna. Predvčerajšnjem sta hotela dvigniti kmeta Matej Alessio, star 20 let in Matija Trento, star 49 let v bližini Umaga neko ruho zemlje. Napravila sta miho in v vasa notri amonika. Mina pa se je preogodaj razletela in oba kmeta težko ranila. Oba so pripeljali prednočjem iz Umaga s parnikom v triaško bolnišnico.

Nesreča v kamnolomu. 29letni miner Matej Bralja je delal včeraj v kamnolomu v Seclajnu. Med delom se je zrušilo nanj kamenje, ki mu je zomilo desno nogo. Bralja so predsonjem pripeljali v triaško bolnišnico.

Tatvina na pošti v Krminu. V noči od torka na sredo so vlomili neznan vlomilec v poštni urad v Krminu. Odprli so s silo ročno blagajno, v kateri je bila 6500 kron denarja. Preiskali so vsa predala in odprli tudi več pisem. Poštne znamke in drugih vrednostnih papirjev niso vzeli. V nekem pismu so našli 10kronski bankovec, katerega pa so pustili v pismu, in sicer brzokone radi tega, ker je bilo pismo naslovljeno na nekega vojaka. Aretirali so dosedaj že več sumljivih oseb, vendar še ni dognano, če imajo prave vlomilce.

Kolera v Trstu. Včeraj je nenadoma obolel za kolero hlapec Ivan Babuder. Bakteriološki preiskava sicer še ni končana, vendar trdijo zdravniki, da kažejo vsi znaki bolezni kolero. Skladišni delavec Dominik Kocjančič, katerega so odpeljali tudi včeraj v bolnišnico, pa nima kolere, marveč neko drugo žledeno bolezen. Oddali so ga že zvečer v domačo oskrbo. Iz zdravniškega nadzorstva so izpustili včeraj še 13letno Viktorijo Bertok, 11mesечно Ivano Novel, 52letno Ivano Novel in 32letnega Antona Novela. Vsi štirje so popolnoma zdravi. V vili Sartorio je sedaj samo še skupina indijskih glumačev. Tudi te bodo v kratkem izpustili. Stanje bolnikov v infekcijski bolnišnici je povoljno in zdravniki upajo, da bodo vsi zdravniki okrevali.

Aretrirana nasilneža. Med vožnjo v Montebello sta napadla 28letni mehanik Karl Sabadini in klepar Makso Jedrečič iz Trsta v noči od torka na sredo natakario Josipino Zgavč, ki je doma z Idrije, in jo posilila. Oba nasilneža so v Trstu aretirali in jih oddali deželnemu sodišču.

Ponesrečena pomorska tekma. Včeraj popoldne sta odpeljala iz Trsta proti Kopru parnika »Lampo« in »San Giusto«. Na odprtem morju sta začela med sabo tekmovali, kdo bo hitreje vozil. Na višini pomola št. 5 pa sta trčila skupaj. Sunek je bil jako močan. Dva potnika na parniku »San Giusto« sta padla v morje. Oba so rešili. Parnik »San Giusto« je precej poškodovan, vendar pa je nadaljeval vožnjo. Pomorski kapitan je uvedel strogo preiskavo. Nesrečo je povzročil brzokone krmar na parniku »Lampo«.

Spoznani samomorilec. Pri Konjici na Hrvaškem so našli dne 29. avgusta mladega samomorileca, ki ni imel nobene stvari pri sebi, po čemer bi ga spoznali. Fotografirali so mrlja in slika je krožila po raznih ilustriranih listih. Sedaj pa so se oglašili njegovi starši, ki žive v Pretojevu. Poslali so svojega sina dr. Frana Dosedeka na nasvet nekega dunajskega zdravnika na jug. Mislili so, da živi v kakem dalmatinskem zdravilišču. Imel je namreč jetiko. Ker je uvidel, da ne more okrevati, se je sam usmrtil.

Dnevne vesti.

+ V zadevi državne obrtne šole se je bila raznesla vznemirjajoča vest, da je vlada sploh ali vsaj za sedaj še ne namerava otvoriti. To vest smo tudi mi beležili, kakor tudi, da je poslanec dr. Ravnihar storil v ministristvu primerne korake v tej zadevi. Sporoča se nam, da je poslanec dr. Ravnihar v ministristvu dobil zagotovilo, da v namenu, dosedanjega obrtno strokovno šolo izpremeniti v državno obrtno šolo, ni nastala nobena izprememba ter da je rešiti samo še nekaj finančno stran zadevajajočih vprašanj. Iz ministristva prihajajoča vest je torej sposobna, pomiriti javno mnenje, ki je bilo v sled prej navedenih vesti po pravici dokaj razburjeno. Vsekakor je treba biti pozornim in opreznim, da nas vzlie temu, da je v proračunu za leto 1911 postavka za drž. obrtno šolo v Ljubljani ne doleti kako neljubno presenečenje. Seveda bi naš narod tega nikakor ne mogel mirno prenesti. smatrali bi to kot udarec naravnost v obraz, ki bi povzročil pravcat vihar v vseh slojih našega naroda — upamo, da brez razlike kake strankarske smeri.

+ »Gospodarska zveza« molči! »Gospodarski zvezi« so naša razkritja o njenih kupčijah vzela sapo in nič več si ne upa tajiti, da res kupuje seno in ga izvaža na tuje v kljub go-

voštvam, da bo v doglednem času zavladalo v deželi občutno pomanjkanje krme. Seveda naša razkritja ne bodo klerikalcev čisto nič ovirala v njihovem, skmetu posvečenemu delovanju. Nekoliko se bodo sicer že ženirali, a skrivaj in na tihih bodo nadaljevali svoje zapošeto delo. Kaj pa se brigajo klerikalec za kmeta, naj pogine pozimi od lakote, naj prodaja sadnji rep iz hleva, samo da ima sedaj od njega dobiček! Toda mi bomo klerikalcem in njihovi »Gospodarski zvezi« pošteno gledali na prste in jim skušali zmešati štrono pri vseh njihovih protiljudskih kupčijah. Zato pozivamo vse ljudi, ki so dobre volje, naj nam grede na roko ter nas obveste o vsaki kupčiji, ki bi jo skušali skleniti naši »kmetijski osrečevalci«. Sicer bi bila naloga naših oblasti, da bi varovale kmeta pred brezvestnimi izkoriščevalci, ker pa so oblasti nasproti klerikalnim spekulantom gluhe in slepe, je najpredna javnost poklicana, da stoji na braniku za kmetске in deželne interese. Žalostno, a resnično!

+ Kaj je najbolj pospeševalo širjenje krščanskih načel? Na to vprašanje je dal točen odgovor dunajski podžupan dr. Porzer na shodu proti odpravi katoliških praznikov po papežu Piju X. Dr. Porzer je med drugim rekel dobesedno to-le: »Čuden je položaj, v katerem se sedaj nahajamo mi katoliki in krščanski socijale. Mi smo bili tisti, ki smo celo vrsto let nastopali v javnosti s klicem: Nihče se naj ne sramuje, da je katolik, vsakdo naj javno priznava svojo vero in nastopa proti tistim, ki nas napadajo radi naše veroipovedi. Naši nasprotniki so bili, ki so vedno zasmehovali naše katoliške praznike in ki so na vsak veliki katoliški praznik v svojih listih priobčevali feljtone, v katerih so z dovpti in šalami skušali ponižati naše stare običaje in navade. Mi smo energično nastopili proti njim in če so se danes krščanske ideje tako močno razširile, je to pripisati v prvi vrsti dejstvu, da smo odbijali te napade.« — Zares čarobno sredstvo, ki ga je iznašel duhoviti dunajski podžupan za širjenje krščanskih načel! Treba je samo odvračati napade na katoliške praznike, pa je uspeh krščanskim načelom zagotovljen! Škoda, da tega čudovitega sredstva niso doslej poznali naši klerikalec, sicer bi bili še nas najeli, da bi započeli vojno proti praznikom ter s tem povzročili najuspešnejše širjenje krščansko-klerikalnih načel.

+ Der »Esel« als Erzieher. To je naslov brošuram, ki izhajajo v Frankobrodu na Nemškem in imajo podnaslov »Vertrauliche vatikanische Briefe an einen deutschen Erzbischof«. Da piše ta pisma o vatikan-skih razmerah natančno podučen mož in sicer — kakor izpričuje ves način pisanja — katoliški duhovnik, o tem ni dvoma. V prvi vrsti poročajo ta pisma o razkritjih rimskega lista »Asino« (osel), ki je smrtni sovražnik papeštva in duhovščine in ima take zveze z duhovskimi krogi, da lahko prijavlja najsenzacionalnejše stvari. »Asino« je taka velesila, da joko celo v avstrijski delegaciji zaradi njega. Urednik »Asina« je italijanski poslanec Podrecca, rod dom rezijski Slovenec. V nem teh pisem na nemškega nadškofa se peča vatikanski mož tudi z — ljubljanskim škofom in sicer piše o njem: »Moral bi Vam pravzaprav zopet iz »osla« poročati o rubriki »kloak«. Pa imam nekaj ostudnejšega. Tega Jegliča, knezoškofa ljubljanskega, ko bi ga imel med prsti. Ta je postal najboljši sotrudnik »Oslo«. Vi pač še niste slišali zvoniti o njegovi brošuri, ker so jo potlačili. Na srečo je slovenski pisana in tako ni »Oslo« vsega izvedel. Če bi pa dobil v roke oseški »Volksrecht«, kakor jaz — potem bodi Bog milostiv! Toda, prebiedite sami zaradi naslednjih odstavkov. — [Tu je pisatelj citiral odstavke iz škofove rdeče brošure o spolnem občevarju med zakonskimi.] — Brošura ima naslov »Ženimom in nevestam«. Jeglič, stupidai, je hotel spisati še drugo »Vdovcem in vdovcem«. Na srečo so ga še o pravem času prijeli za roko. Tak nepreviden človek! Saj bi bil vendar lahko svojo modrost, ki je čisto primer-na za spovednico, omejil na ta kraj. Upati je, da mu bodo glavo prav pošteno pokrtali. Jaz na papeževem mestu bi mu dal najprej 3000-krat prepisati stavek »episcopi videant, ne detrimenti aliquid ecclesia capiat«. (škofi naj pazijo, da cerkev ne bo imela škode), da bi mu bilo tritisočkrat zabičano, kako škodo nam dela in bi ga potem obsodil na štiri tedne duhovskih eksercij ob vodi in kruhu. Tako v roke delati socijalistom! Če se ne ve, kje stoji sovražnik, naj se da pokopati.« — Tako se bo zdaj vled te nemške brošure zopet razširila slava ljubljanskega škofa.

+ Nemci proti Kočevarjem. Dunajski »Deutsches Volksblatt« je priobčil preteklo sredo članek, v katerem se z vse odločnostjo izreka proti krošnjarstvu, češ, da krošnjari razširjajo kušne bolezni, povzročajo pomanjkanje poslov na deželi in groze — poslovaniti posamezne nemške kraje. Članek je v prvi vrsti naperjen proti slovaškim in bosanskim krošnjarjem, vendar pa dobe svoj del tudi nemški Kočevarji. Tako-le piše nemški list o svojih kočevskih brateih: »V času, ko kmetje tožijo o pomanjkanju poslov, smatrajo krepki krošnjari in krošnjarice za mnogo prijetneje, ako lenarijo in postopajo po ulicah ter si brez truda pridobivajo od meščanov bogate dobičke. Pri sestavi krošnjarskih zakonov so namreč postopali veliko premilostno in so zakon preluknjali z množico izjem. K tem izjemam spada tudi Kranjci. Prebivalstvu mesta Kočevja so dali privilegij svobodnega krošnjarstva, ker je baje kočevska zemlja tako revna, da ne more preživiti svojih ljudi. Kakor da bi vsakdo, ki ne more doma živeti, imel pravico, da postane krošnjar! Saj je vendar dovolj poklicev in krajev, kjer si zdravi ljudje prav lahko bogato zaslužijo svoj kruh, in tudi mnogo Kočevarjev postopa okrog, čeprav bi njihove krepke roke bolj služile ustvarjanju kmetijskih vrednosti, kakor da se zlorabljajo v obrtno zajedanje.« Dunajski list je torej prav trdo in brez rokavice prijel tudi Kočevarje, čeprav so nemški bratei, in priznati se mora, da je v njegovih izjavanjih glede Kočevarjev prav mnogo resnice.

+ Klerikalec in narodnost. Iz Gradača nam piše prijatelj našega društva: Na veselici klerikalnega društva »Kresa« dne 20. m. m. je izjavil neki član tega društva, da v »Kresu« razumejo vsi nemški. Da to pokaže tudi v dejanju, je jel med odmorom v nemškem jeziku dajati na dražbo steklenico, ki jo je dobil pri gostilničarju. Na to se je oglašil neki vojak, češ, da ne razume nemškega. Nastal je silen vihar. Prodajalec pa je rekel: »Mi zastopimo tudi nemške, ter nadaljeval licitacijo. Vojak je seveda dobil pristahev in ti so jeli žvižgati in kričati. Končno je gospod uvidel, da nič ne doseže in da že gostje odhajajo, zato je nadaljeval razprodajo slovenski in stvar hitro končal. Pri tem pa se je obistnovo večinoma že razšlo. Ostali so na bojnem pelju samo še tamburaši in pevec, ki so se potem umaknili v gostilno, da tam pri rujni kapljici završijo klavno svojo veselico. Slišal sem, da bodo pri drugi veselici napisali na vabila, da imajo pristop samo tisti Slovenci, ki razumejo nemški. Torej učita se nemški, ako hočete, da boste imeli pristop na »Kresove« veselice.

+ Imenovanje. Provizorični učitelj dr. Martin Gorjanec v Ljubljani je imenovan za pravega učitelja na državni gimnaziji v Novem mestu.

+ Iz ljudskošolske službe. K brezplačnemu službovanju so pripuščene gđ. Marija Černe za 4razredno deško ljudsko šolo v Kranju, gđ. Olga Kalingar za ljudsko šolo v Trzinu in gđ. Olga Šavnik za petrazredno deklško ljudsko šolo v Kranju. Na mesto zaradi bolezni na dopustu bivajoče gđ. Helene Oranič je imenovana kot suplentka na ljudski šoli v Podstenjih gđ. Justina Penko.

+ Od rudarske šole v Idriji. Imenovani so kot supletenti na rudarski šoli v Idriji gđ. Šarlota pl. Košin, Apolonija Zupanc, Marija Tušar, Frančiška Mačkovšek in Marija Šinkovec ter g. Leopold Kerne.

— Ljubljanska in belgradska občina. V belgradskem »Novem Vremenu« čitamo: »Ljubljanska mestna občina se je obrnila na našo občino ter prosila, da bi se ji poslali splošni in specialni načrti za kanalizacijo Belgrada, ker i ona namerava kanalizirati reko Ljubljanico in jo zvezati z mestno kanalizacijo. Z ozirom na to je kanalizacijski osek belgradske občine smatral za svojo dolžnost, da pošlje ljubljanski občini 24 načrtov, pravilnikov, proračunov itd., ki bodo brez dvoma dobro služili ljubljanski mestni občini.«

— Odbor za cvetlični dan pod načelništvom blag. gospe Franje doktor Tavčarjeve je sprejel sledeče krasno in toplo pisane vrste, katere vsem v vzgled in vzpodbudo priobčujemo z željo, naj bi ne bilo Slovenke, ki bi ji ne šle te besede do srca in rodile sklep, da napravi vse, kar more, v prosep cvetličnega dne, 24. septembra v Ljubljani. Pismo slove tako - le:

»Dovolite, da se prijavim za cvetlični dan.

Tisti čas imam že biti na svojem mestu. Poslala bom umetno narejene cvetke in šopke iz rok vrlih Belokranjic, sveže cvetje pa naprosim pri zavednih vrtnaricah.

Naj bi ne bilo nobene cvetke širom naše domovine, da ne bi ta dan zahtevala na oltarju človekoljubja v prilog slovenskemu dijaštvu.

terem se z vse odločnostjo izreka proti krošnjarstvu, češ, da krošnjari razširjajo kušne bolezni, povzročajo pomanjkanje poslov na deželi in groze — poslovaniti posamezne nemške kraje. Članek je v prvi vrsti naperjen proti slovaškim in bosanskim krošnjarjem, vendar pa dobe svoj del tudi nemški Kočevarji. Tako-le piše nemški list o svojih kočevskih brateih: »V času, ko kmetje tožijo o pomanjkanju poslov, smatrajo krepki krošnjari in krošnjarice za mnogo prijetneje, ako lenarijo in postopajo po ulicah ter si brez truda pridobivajo od meščanov bogate dobičke. Pri sestavi krošnjarskih zakonov so namreč postopali veliko premilostno in so zakon preluknjali z množico izjem. K tem izjemam spada tudi Kranjci. Prebivalstvu mesta Kočevja so dali privilegij svobodnega krošnjarstva, ker je baje kočevska zemlja tako revna, da ne more preživiti svojih ljudi. Kakor da bi vsakdo, ki ne more doma živeti, imel pravico, da postane krošnjar! Saj je vendar dovolj poklicev in krajev, kjer si zdravi ljudje prav lahko bogato zaslužijo svoj kruh, in tudi mnogo Kočevarjev postopa okrog, čeprav bi njihove krepke roke bolj služile ustvarjanju kmetijskih vrednosti, kakor da se zlorabljajo v obrtno zajedanje.« Dunajski list je torej prav trdo in brez rokavice prijel tudi Kočevarje, čeprav so nemški bratei, in priznati se mora, da je v njegovih izjavanjih glede Kočevarjev prav mnogo resnice.

+ Klerikalec in narodnost. Iz Gradača nam piše prijatelj našega društva: Na veselici klerikalnega društva »Kresa« dne 20. m. m. je izjavil neki član tega društva, da v »Kresu« razumejo vsi nemški. Da to pokaže tudi v dejanju, je jel med odmorom v nemškem jeziku dajati na dražbo steklenico, ki jo je dobil pri gostilničarju. Na to se je oglašil neki vojak, češ, da ne razume nemškega. Nastal je silen vihar. Prodajalec pa je rekel: »Mi zastopimo tudi nemške, ter nadaljeval licitacijo. Vojak je seveda dobil pristahev in ti so jeli žvižgati in kričati. Končno je gospod uvidel, da nič ne doseže in da že gostje odhajajo, zato je nadaljeval razprodajo slovenski in stvar hitro končal. Pri tem pa se je obistnovo večinoma že razšlo. Ostali so na bojnem pelju samo še tamburaši in pevec, ki so se potem umaknili v gostilno, da tam pri rujni kapljici završijo klavno svojo veselico. Slišal sem, da bodo pri drugi veselici napisali na vabila, da imajo pristop samo tisti Slovenci, ki razumejo nemški. Torej učita se nemški, ako hočete, da boste imeli pristop na »Kresove« veselice.

+ Imenovanje. Provizorični učitelj dr. Martin Gorjanec v Ljubljani je imenovan za pravega učitelja na državni gimnaziji v Novem mestu.

+ Iz ljudskošolske službe. K brezplačnemu službovanju so pripuščene gđ. Marija Černe za 4razredno deško ljudsko šolo v Kranju, gđ. Olga Kalingar za ljudsko šolo v Trzinu in gđ. Olga Šavnik za petrazredno deklško ljudsko šolo v Kranju. Na mesto zaradi bolezni na dopustu bivajoče gđ. Helene Oranič je imenovana kot suplentka na ljudski šoli v Podstenjih gđ. Justina Penko.

+ Od rudarske šole v Idriji. Imenovani so kot supletenti na rudarski šoli v Idriji gđ. Šarlota pl. Košin, Apolonija Zupanc, Marija Tušar, Frančiška Mačkovšek in Marija Šinkovec ter g. Leopold Kerne.

— Ljubljanska in belgradska občina. V belgradskem »Novem Vremenu« čitamo: »Ljubljanska mestna občina se je obrnila na našo občino ter prosila, da bi se ji poslali splošni in specialni načrti za kanalizacijo Belgrada, ker i ona namerava kanalizirati reko Ljubljanico in jo zvezati z mestno kanalizacijo. Z ozirom na to je kanalizacijski osek belgradske občine smatral za svojo dolžnost, da pošlje ljubljanski občini 24 načrtov, pravilnikov, proračunov itd., ki bodo brez dvoma dobro služili ljubljanski mestni občini.«

— Odbor za cvetlični dan pod načelništvom blag. gospe Franje doktor Tavčarjeve je sprejel sledeče krasno in toplo pisane vrste, katere vsem v vzgled in vzpodbudo priobčujemo z željo, naj bi ne bilo Slovenke, ki bi ji ne šle te besede do srca in rodile sklep, da napravi vse, kar more, v prosep cvetličnega dne, 24. septembra v Ljubljani. Pismo slove tako - le:

»Dovolite, da se prijavim za cvetlični dan.

Tisti čas imam že biti na svojem mestu. Poslala bom umetno narejene cvetke in šopke iz rok vrlih Belokranjic, sveže cvetje pa naprosim pri zavednih vrtnaricah.

Naj bi ne bilo nobene cvetke širom naše domovine, da ne bi ta dan zahtevala na oltarju človekoljubja v prilog slovenskemu dijaštvu.

Kristalna rosa v cvetnih čašah so solze, katere bo otri uspeh tega dne naša mladina, v katero polagamo boljše bodočnost svojega naroda.

Uverjena sem, ako bi se ponovila ta dan vsako leto in da se s pripevki odzove vsakdo, ki ima čustveno dušo in rodoljubno srce, ne bil bi več daleč čas, ko vzklije slovenski domovini cvetje in vseh poljih — v jasnem danu.

Iz globeli svoje duše želim milostivim rodoljubnim damam krasen uspeh, mladini pa, kateri je namenjen ta dan: Srečno bodočnost!

Cvetan poklon!

N. N.

Ljubljana, 31. sept. 1911.

P. S. Da prisostvujem sestankom za evetlični dan, v to me zove narodna zavest in narodno delo.

— Nogometna tekma, ki se vrši v nedeljo med zagrebškimi-hrvatskim in slovenskim ljubljanskim moštvom vzbuja že občo pozornost. Ljubljansko moštvo je prevzelo tri najboljše sile iz goriškega moštva, tako da bo stalo v nedeljo proti najboljšemu hrvaškemu moštvu najboljši slovenski moštvo. Ljubljansko moštvo se že pridno pripravljalo na nedeljo in se vidi, da hoče napeti vse sile, da doseže ugoden uspeh. Včeraj so na igrišču pod Tivoli postavili nove branke. Prijatelji športa bodo tudi od drugih strani v nedeljo obiskali Ljubljano. Opozarjamo, da naj občinstvo nosi vstopnice, ki se dobe v predprodaji pri Gričarju in Mejaču v Prešernovi ulici po 20 vin., vidno, ker se bodo vstopnice prodajale tudi med igro. Kakor slišimo, pride hrvaško moštvo že jutri v Ljubljano.

— Zopet ovadena. Pred dvema mesecema smo poročali, da je bila Ani Prelogar, branjevki v Florijanski ulici, konfiscirana tehnična od merosodnega urada, sedaj pa je zopet ovadena radi prestopka koncesije, ker pri njej pijejo takolemonovani krahel in še celo ob nedeljah pri zaprtih vratih, kar ni dovoljeno. Ona ima samo dovoljenje, da ga sme prodajati čez ulico, drugače ne. Ker je omenjena branjevka klerikalka in Marijina devica, bi morala spoštovati vsaj eno cerkveno ali božjo zapoved, pa naši klerikalci, ki hočejo povsod največ veljati in da so najboljše gosposdarji, tako se hvalijo, pa jim je to deveta briga, samo da trobi v njih hinavski rog, pa je vse dobro.

— Preskušnje za krojaške mojstre. Z ozirom na slovesni zaključek vseh strokovnih tečajev oblačilnih obrti, ki se sedaj vrše v Ljubljani, predstavile so se preskušnje za krojaške mojstrice, ki so se zgledale za termin 1. do 6. septembra na 13. do 16. septembra in se bodo razdelila spričevala dne 17. septembra ob 10. dopoldne.

Veselica na Muljavi. Kakor slišimo, se pripravljajo na 8. t. m. velika veselica z igro na rojstnem domu Jurčičevem na Muljavi »Deseti brat« v spomin 30letnice. Natančnejši spored sledi.

Iz Novega mesta se nam piše: V zadnjem času sem zvedel, da mislijo novomeški akademiki ustanoviti nekaj fond, ki naj bi služil v podporo revnim tukajšnjim visokošolcem. Če se namreč premisli, da producira naše mesto sorazmerno z drugimi največ visokošolcev — letos jih je n. pr. 23, samih meščanov —, drugič, da je dobra polovica izmed teh zelo slabo situirana in tretjič, da dobe ravno tukajšnji dijaki najmanj podpor iz različnih dijaških podpornih društev »Radogojca« i. dr. se mora to idejo z veseljem pozdravljati. Kot njihov prijatelj bi jaz akademikom le svetoval, da kolikor mogoče hitro udejstvijo to idejo. Po mojem mnenju bi bilo to mogoče na ta način, da bi prevzeli ta fond nekateri ugledni starejši gospodje, ki bi zbirali doneske in jih tudi razdeljevali med potrebne novomeške akademike. — Glavni dohodki fonda bi bile akademične veselice, različni prispevki meščanov, občine in dr. Čul sem tudi, da mislijo akademiki prirediti 16. septembra akademično veselico z opero in salonskim orkestrom, ki bi bila takorekoč prvi temelj fonda. Upati je, da jih ne bodo naši ljudje pustili tako na cedilo, kot so jih aprila meseca, ko se je priredila veselica v prid revnim domačim akademikom.

Kdo dobi v Kandijo gostilničarsko koncesijo? Nihče drugi, kakor samo župan Štembur. Gostilničar Vovk prosi za svojo koncesijo že devet let, toda vse njegove prošnje so bile dosedaj odbite, da mora mož v lastni hiši opravljati svojo obrt na tujo koncesijo. Gostilničar Jakše je prošil za žganjetoč že 6 let vsako leto, a še sedaj ni dobil koncesije. Župan Štembur pa je lani kupil hišo št. 7 in danes že ima nanjo gostilniško koncesijo. Zdi se torej, kakor da bi bil za gostilniško obrt sposoben samo Štembur ali pa da misli mero-dajna oblast, da je šmihelski župan samo za to, da se dajejo samo njemu koncesije.

Slovenski ne majo. Piše se nam: K notici »Čehi na Bledu« bi pripomnili to-le: Pretekli teden so se mudili na Bledu trije gospodje iz Belgrade. Vstopili so v narodni gostilni P. Eden gospodov je naročil slovensko, a natakario je odgovorila »Verstehe nicht slovenske«.

Sadovi duhovske vagoje. Glasom uradnega lista je okrajno sodišče v Logatcu postavilo pod skrbstvo šiviljo Terezijo Istenič iz Ziberš št. 8. Uradni list pravi, da je Terezija Istenič »zamaknjena«. Za skrbnika je zamaknjeni šivilji postavljen Janes Čuk. Take ljudi, kakor je ta zamaknjena šivilja, bi se moralo prav za prav fotografirati in popisati, kaj govore in kaj se jim prikazuje. Sicer pa je za naše razmere gotovo značilno, da so le v okrožju ljubljanskega deželnega sodišča v času treh tednov spoznali kar deset ljudi za norce.

Idrijski dijaštvo je minolo soboto priredilo igro: »Otok in Struga« v realčni telovadnici. Predstava, ki je bila vpriporjena v korist dijaških podpornih društev, je imela lep moralen in gnoten uspeh. Obširna realčna telovadnica je bila popolnoma zasedena, saj je idrijsko narodno občinstvo moglo po dolgem prestanku videti večjo igro, prirejeno od domačih igralskih moči. Igra je bila dobro pripravljena in so vsi igralci častno rešili svoje naloge. Po igri je bil animiran večer v čitalničnih prostorih. Naj bi idrijsko dijaštvo priredilo tudi prihodnje počitnice ne eno, marveč več gledaliških predstav.

Roparski napad v Divači. V ponedeljek zvečer sta 10 minut izven Divače napadla dva neznanca nekega zidarja, ga davila, vrgla na tla ter mu odvzela 12 kron. Tolovaja bi bila moža gotovo ubila, ako bi ne slišala ropotanje bližajočega se voza. Tako pa sta pobrala šila in kopita ter pobegnili pustec zidarja ležati na cesti. Lopova sta izginila brez sledu.

Večer smeja. Danes zvečer priredi kinematograf »Ideal« večer smeja s popolnoma novimi komičnimi slikami. Jutri pa se začne predstavljati ena najnovejših ameriških sportnih slik in sicer turnir Cowboyev in Indijancev. Ta, v velikem slogu prirejen turnir, so izvajali najboljši ameriški in indijanski jahači pred bivšim predsednikom Rooseveltom. Kažejo se najsmelejše jahalske umetnosti na ukročenih in divjih konjih. Slika je 850 m dolga in jako draga. Predstavljala se bo mesto policijsko prepovedane slike »Plesniška Ana«.

Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske. Od 20. do 26. avgusta se je rodilo 12 otrok, 3 so bili mrtvorjeni, umrlo pa je 27 oseb, izmed njih 17 tujcev in 20 iz zavodov. Umrlo pa je za grižo 2, za jetiko 4, vsi tujci, vsled stekline 1 in vsled nezgode dva.

Cigavo je to? Že pred mesecem je prinesel nek neznanec spraviti k gostilničarici Franciški Kavčičevi v Lattermannovem drevoredu zavitek, v katerem je bila bela mesarska jopica in predpasnik s črkama »R. C.«, čepica, moške spodnje hlače in srajca. Lastnik dobi te reči nazaj pri magistratu.

Zatekel se je k nadsprevedniku Jožetu Ramšaku na Dunajski cesti št. 41 srednjevelik, rjavkast lovski pes, ki ima nekoliko repa odsekanega in znakom občine Brežice s številko 48. Lastnik naj se čimpreje zgleda pri g. Ramšaku.

Izgubljeno in najdeno. Na južnem kolodvoru je bil izgubljen, odnosno najden površnik, dve ženski jopici, žepni robec, ženski slamnik, zavitek diverz, zavitek stare obleke in 3 denarj. Premogokop Jakob Simončič je izgubil bankovce za 50 K. Čevljarjeva žena Terezija Kunarjeva je našla srednjo vsoto denarja.

Dve kokoši in enega petelinčka je danes vjel na Starem trgu trgovec g. Lovro Blaznik, katerih lastnik naj se čimpreje zgleda pri njem.

»Slovenske Filharmonije« oddelek koncertira jutri v soboto v kavarni in restavraciji na Razgledu (Bellevue) v Šiški. Začetek ob 5. popoldne. Vstopnina prosta.

Jutri popoldne in zvečer bode koncert v hotelu »Bellevue«. Začetek ob 5. popoldne. Vstop prost.

Narodna obramba.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. Odposlanci in drugi, ki pridejo v Tržič na veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani dne 10. septembra 1911 in žele imeti kosilo, naj naznanijo to podružnici v Tržiču do 8. septembra 1911. Kdor ne naznani, da hoče imeti kosilo, si bo moral to sam preskrbeti.

Jubilejna veselica »Šentjakobsko-trnovske moške podružnice« družbe sv. Cirila in Metoda v nedeljo 3. septembra na prostornem vrtu pri Babliču na Dolenski cesti nasproti vojaškega strelšča bo nudila obiskovalcem nenavadno veliko raz-

vedritvo. Razume se samo ob sebi in nam ni treba še posebej poudarjati, da bodo v ličnih postrebarstvih paviljonih strigle ljubene šentjakobsko-trnovske gospe in gospodične in kdor se njih prijaznosti ne bo odzval, naj kar napravi kolekovan račun s tem svetom. V teh paviljonih bo pol zastoj, pol za denar napredaj sladke vinice iz Krške gorice, pivca, slaščice, evetlice (zadnje dvojice samo za zaljubljen ali za take, ki bi radi bili), kava, šampanjec ter razni zabavni predmeti kot korijandoli, serpentine itd. Da se zabava povzdigne še bolj, pelo bo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, poleg njih pa nastopi originalni zbor potujočih pevcev, originalnih možakarjev, ki bodo mimogrede nčili tudi krivo vero, posebno mlada dekleta. Preveč jim naj pa nikar nobena ne zaupa, kajti so ti zlodji silno naviti in polni vseh mogočih pa tudi celo nemogočih muh. No, ravno izogibati se jih navsezadnje ni treba, sicer se obupajo! Ob posebni godbi bo ples za žive in poskočne pare. Pri veselici igra vrta Domžalska godba, ki za »Slovensko Filharmonijo« igra največ v naši deželi. Začetek veselice je ob polu 4., vstopnina pa znaša le 40 v. Cene vsem rečem so čisto navadne brez pretiranj, zlasti pri jedi in pijači, ker ima podružnica vse v lastni reži in ji je šel g. Babič tako na roke, da je prevzel brezplačno nase večji del vseh priprav. Veselica bo ob vsakem vremenu, ker ima g. Babič notranje prostore tolike, da gre vanje vse občinstvo s celega vrta. Ker je veselica prirejena za slovensko mladino ob mej, zlasti za ono slovenskih delavcev, upamo, da to veselico posesti vsak naroden ljubljčanec in ljubljčanka. Ne bo jima žal, v narodnem oziru pa bosta pripomogla, da dosežemo čimprej svoje cilje.

Z Viča. Že drugič letos priredi naša podružnica družbe sv. Cirila in Metoda veselico. Kljub temu radodarnost Vičanov ni nič manjša. Kjer potrkamo, nas obdario. Upamo, da tudi udeležba v nedeljo pokaže, da zanimanje za družbo pri nas vedno narašča. Veselični odsek poskrbi, da bodo udeležniki v vsakem oziru zadovoljni. Gostilna, kjer priredimo veselico, je prva narodna gostilna v naši vasi; iz skušnje jamčimo, da bo pijačo in jestvine vsakdo hvalil, ki v nedeljo poseti viško veselico. Zavedne gospe z Viča, Gline in Rožne doline so obljubile, da se bodo posebno ozirale na želje sladkosnednežev; da se ne bo kdo pritoževal, pripravijo cel paviljon najboljših piškotkov, bonbov, buhteljnov, potvite itd. G. Miheleč z Rožne doline postavi telefon; kdor še ni imel sreče posluževati se te naprave, bo gospodu mojstru zato gotovo hvaležen. V posebni izbiči bode zaprta morilka Kolera. In brez plesa seveda tudi ne bomo. Na svidenje tedaj v nedeljo v gostilni »pri Ani«!

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Tržič in okolico ima svoj običajni zbor dne 3. t. m. ob 11. uri dopoldne v gostilni pri »Slugi« v Tržiču. Spored: Volitve, morebitnosti.

Društvena naznanila.

Komarjeva veselica, ki jo je nameravalo prirediti pevsko društvo »Slavec« v nedeljo 3. septembra, se ne vrši.

Društvo slov. trgovskih sotrudnikov ponovno vabi vse trgovske sotrudnike na zet v Kolinsko tovarno. Vsakemu je dana priponka, da si ogleda edino slovensko podjetje te vrste. Zbirališče od 9.—10. ure dopoldne hotel »Ilirija«.

»Sokola« v Št. Vidu nad Ljubljano priredi drugo nedeljo javno telovadbo z ljudsko veselico. Prijatelje Sokolstva, kakor tudi bratstvo opozarjamo, da naj nihče ne pozabi ta dan na ono točko, v kateri se mora napredna misel venomer bojevati nasproti nazadnjaškemu klerikalizmu. Pridite in dajte nam torej novih moči za nadaljno šolsko delo. Odbor.

Telovadno društvo »Sokola« v Novem mestu priredi v nedeljo dne 10. septembra 1911 svojo veselico na Glavnem trgu v korist mokronoškim pogorelcem s sledečim sporedom: Ob 4. popoldne obhod po mestu z razvitim praporom do veselice na prostora, ob 5. javna telovadba na Glavnem trgu, po telovadbi prosta zabava, petje, ples, svira godba sl. meščanske garde. Za jed in pijačo bode skrbnjeno v paviljonih, kar so prevzele požrtvovalne novomeške narodne dame. Veselica je kakor omenjeno v prid pogorelcem z Mokronoga, ker je želeli od vseh slojev kar najobilnejše udeležbe. Vstopnina je prosta. Predplačila sprejemajo se pri blagajniku na veselitem prostoru. Kakor se čuje nameravajo prirediti na to veselico »Sokola« iz bližnje okolice iz Črnomlja, Metlike, Gradaca, Št. Janža, Kostanjevice in Trebnjega ter se obeta celiko uspeha. V slučaju vremea vrši se ta veselica v čitalniških prostorih. Ker se gre tukaj za gnotno podporo ubogim po-

gorelcem, naproša se sl. občinstvo iz mesta, kot okolice, da se te prireditve kar najštevilnejše udeleže, da pokažemo, da imamo ne samo odprto srce, pač pa tudi odprte roke za trpečega brata.

Delavska bralno društvo v Idriji priredi v nedeljo, 3. septembra, popoldne veliko vrtno veselico pri Grudnu na Jeličnem vrhu. Poleg petja in godbe je na sporedu tudi ples in razna druga zabava. Zeleti je, da narodno-napredno občinstvo poseti veselico polnoštevilno.

Izpred sodišču.

Lept izgledi. Pri kazenskem sodišču v Litiji je bila v sredo 30. avgusta zanimiva obravnava. Zagovarjala sta se zaradi tepeža dva katoliška duhovnika kaplana Krišche in Pogačarja. Ker je pa eden napadencev težko poškodovan, se bo zadeva obravnavala in sodila pri deželnem sodišču v Ljubljani. Izgled gg. Krišcheja in Pogačarja je pa gotovo jako lep...

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča

Poskušno posilenje. V tajni razpravi se je imel zagovarjati 18 let stari Jožef Pavčič, rojen v Mavčičah in pristojen v Viško goro pri Tolminu, ključavničar v Spodnji Šiški, da je letos dne 3. julija za topničarsko vojašnico na polju neko omoženo žensko napadel in ji hotel silo delati, kar se mu pa ni posrečilo, ker se je bližajočih ljudi zbal.

Porotniki se niso mogli zediniti za krivdo Janeza Pavčiča, nakar ga je sodišče oprostilo.

Razne stvari.

* Kolera. Kakor smo že poročali, je zbolel predvčerajšnjem v Budimpešti neki Meszarov. Meszarov ni bil delavec, kakor smo pomotoma poročali, marveč poštni uslužbenec, kar je zelo velikega pomena, ker pošta veliko lažje posreduje, da zbole še drugi ljudje, ker se z manipulacijo na pošti lahko raznesejo kali bolezni. — V Marmaros Szigetju zboleli ruski potnik je neki Gorelek. — Iz Carigrada poročajo, da je vojni minister že popolnoma okrevel ter že prevzel zopet svoja dela. Včeraj je zbolelo v Carigradu zopet 52 oseb, umrlo pa 26 oseb. Kolera se širi po Bosporu, zlasti hudo pa nastopa v predmestju v Bujukdere. — V carigradsem predmestju Bujukdere, kjer stoji tudi rusko poslaštvo, je zbolelo predvčerajšnjem 22 oseb za kolero. Tudi vodnjaki so okuženi. V Skoplju je zbolelo predvčerajšnjem 22 oseb, umrlo pa 12. Do večerj opoldan je zbolelo še 15 oseb. Ob sklepu izvezo se, da so se pojavili v Budimpešti znaki kolere tudi pri dinarju Gezi Vargi. Zdravstveno stanje delavca Szabo se je obrnilo nekoliko na bolje.

* Draginja. Iz Pariza poročajo, da je v St. Quentinu naskočilo 30. avgusta dopoldan 1500 tkalnih pomočnikov prodajalnice za surovo maslo in ječea ter večino zaloge uničilo. Policija prodajalcev ni mogla ščititi. V več krajih so delavske žene priredile na cestah hrupne demonstracije proti draginji. V mestih severnega Francoskega so zavzele demonstracije zaradi neznosne draginje naravnost nevarno obsežnost. V Donauju je zahtevalo več sto žensk in moških od mesta energične korake proti draginji. Občinski svet je sklenil izročiti vladi zahtevo, da se odpravi davek na meso in druga živila. To pa množici ni bilo dovolj. V okraju Valenciemes se je moralo pismeno zavezati več trgovcev, da bodo prodajali živila samo po oni ceni, ki jo predpisujejo delavci. Več trgovcev je zaprlo svoje trgovine. Mesarji so ustavili za nekaj časa svoje delo. V Fresnesu so delavci oropali neko trgovino. V St. Quentinu je razjarjena množica ranila podprefekta in dva redarja. Iz Bruslja poročajo, da so skoro v vseh industrijalnih mestih gospodinje demonstrirale proti draginji. Gospodinje so hotele predpisati kmetom, po katerih cenah smejo prodajati živila, zlasti jajca, surovo maslo in mleko. Prišlo je ponovno do velikih izgrediv. V Louvriju so morali orožniki zasesti trg. V Jalemontu je morala policija ščititi kmete. V Lensu na Francoskem je oblegalo kakih 500 žensk mlekarne in so zahtevale ženske mleko po stari ceni. V Heninu, tudi na Francoskem, se je odigral tragikomičen slučaj. Župan je kupil iz strahu pred gospodinjami vsa živila in jih potem prodajal po stari ceni, kar je preprečilo demonstracije. Neki viničar, ki bi ga bili morali aretirati, se je zabarikadiriral v svoji hiši, in ko so prišli orožniki, je začel streljati na nje. Ranil je tri orožnike, potem pa se je sam ustrelil.

* Požari. V Gegenbachu na Badenskem je izbruhnil v hiši nekega mizarja ogenj. V goreči hiši je poginilo 6 oseb in sicer gospodar in njegova žena ter neki zidar z ženo in dva otroka. — V sredo zvečer je uničil

strehovit požar založništvo Ward, Lock et Co. v Londonu v ulici Salisbury. Škoda znaša nad 2 mil. kron.

Telefonska in brzojavna poročila.

Mesno vprašanje.

Dunaj, 1. septembra. Župan Neumeyer je bil danes pri ministrskem predsedniku in mu je izročil obširen memorandum, v katerem izreka v imenu mestne občine protest proti prepovedi uvoza argentinskega mesa. Memorandum se konča z besedami: »Apelujem na vašo ekscelenco, da nemudoma poskrbite za to, da se uvoz argentinskega mesa takoj in brezpogojno zopet dovoli.« (Očividno je vsa ta akcija samo manevar krščansko-socialne stranke, da bi preslepila lahkoverne Dunajčane, med tem, ko je vendar vsakemu znano, da so krščanski socijaleci najhujši nasprotniki uvoza argentinskega mesa. Op. ur.)

Aehrenthal v Išli.

Išl, 1. septembra. Zunanji minister grof Aehrenthal je dospel danes ob pol 11. v spremstvu poslanika barona Gagera v Išl. Jutri ga sprejme cesar ob 11. v posebni avdijenci. Grof Aehrenthal odpotuje nato še jutri zvečer.

Hmelj.

Zatec, 1. septembra. 400. Promet večina nemškega računa 430.60. Zelo trdno.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 1. septembra. V današnji seji ogrskega državnega zbora so nadaljevali tehnično obstrukcijo. Med drugim je prišlo na dnevni red tudi več ostrih interpelacij, zakaj nekateri ministri na stavljenih interpelacijah niso odgovorili še do danes. Poslanec Benedek je zahteval od ministrskega predsednika, da tozadevno intervenira.

Budimpešta, 1. septembra. Opozicijski komite za razporedbo debat v ogrskem državnem zboru je imel danes po dopoldanski seji državnega zbora posvetovanje ter je sklenil po inicijativi Kossuthove stranke, da začne v poslanski zbornici s govori o brambni predlogi, da na ta način seznanijo javnost s svojimi težnjami.

Revolta v ječi.

Bukarešta, 1. septembra. V neki romunski ječi so se uprli kaznjenci. V boju s pazniki je bilo ubitih 20 kaznjencev in 2 paznika.

Posledice tatvine »Gloconde«.

Pariz, 1. septembra. Za provizoričnega ravnatelja Luvra je imenovan Pualet, k ima ob enem nalogo, sestaviti nov upravni reglement za Luvr in druge muzeje.

Pariz, 1. septembra. Preiskava v Luvru je do sedaj dognala, da manjkajo iz muzeja še tri sohe. Nadalje preiskave na podlagi katalogov utegone odkriti še več tatvin.

Draginja.

Saint Quentin, 1. septembra. Včeraj zvečer je prišlo tu do zelo burnih prizorov zaradi vladajoče draginje. Dasiravno je stražila policija in vojaštvo ulice, je prebivalstvo vendar udrla v mesnice in pekarije ter jih popolnoma izropalo.

Tuje cerkve na Portugalskem.

Lizbona, 1. septembra. V današnji seji poslanske zbornice je prebral zunanji minister Machado noto, v kateri se zagotavlja tujim cerkvam na Portugalskem vzdržanje statusa quo.

Priznanje portugalske republike.

Lizbona, 1. septembra. Ministrski predsednik je zagotovil v seji kamore, da je pričakovati že v prihodnjih dneh, da prizna Angleško portugalsko republiko.

Stavka železničarjev na Angleškem.

London, 1. septembra. Stavke strojevodij in kurjačev so se izognile vzhodne železnice na ta način, da so se zavezale postopati v vprašanju zopetnega sprejema stavkajočih enako, kakor druge železnice.

Nova nalezljiva bolezen.

Charbin, 1. septembra. Na Kitajskem se je pojavila nova, do sedaj še neznan nalezljiva bolezen, katere znaki so glavobol, bruhanje in izgruba govora. Smrt nastopi v dveh do treh dneh. Bolezen se je po Kitajskem že zelo razširila. Zdravniki karakterizirajo to bolezen kot endocarditis in colitis.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Mnenje gospoda dr. N. Dorfnerja Baden.

Gospod J. Serravallo Trst.

Imel sem že priliko poizkušati sam na sebi izvrstne zmognosti Vašega vallovega kina - vina z železno, da ga bom v praksi priporočal.

Baden, 19. avgusta 1909.

Dr. Dorfner.

Meteorološko poročilo.

septem.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetri	nebo
31.	2. pop. 9. zv.	738.3 742.1	18.7 14.9	sl. vzh. sr. sever	oblačno pol oblač.
1.	7. zj.	734.4	10.3	sl. vzh.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 17.0°, norm. 17.0°. Padavina v 24 urah 12.3 mm.

Rodbina Lavš objavlja vsem sorodnikom in znanec prežeto vest, da je njih iskreno ljubljena mati, oziroma stara mati, teta, sestra in tašča gospa

Franciška Lavš

po težki smrtni borbi odšla v brezkončno večnost.

Pogreb je v soboto 2. septembra ob 4. popoldne. 2957

Ljubljana, 1. septembra 1911.

Žalujoci ostali.

Mesto drugega obvestila.

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec prežeto vest, da je naša iskreno ljubljena mati, oziroma hči, sestra in teta, gospa

Marija Logonder

danes, dne 31. avgusta ob 4. zjutraj previdena s sv. zakramenti po kratki mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojne bo v soboto dne 2. t. m. ob 9. zjutraj iz hiše žalosti Binkelj pri Stari Loki na farno pokopališče.

Pokojnico priporočamo molitvi in blagemu spominu.

Binkelj pri Stari Loki, dne 31. avgusta 1911

Juri in Marija Tratnik, starši. — Terezija in Marija, sestre. — Ljuzika hči.

2 gospici ali dijakinji se sprejmeta na hrano in stanovanje.

Kje, se poizve v upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

2938

Sprejme se v mesto zanesljiva kuharica

katera bi znala samostojno voditi gospodinjstvo. — Ponudbe na upravnistvo »Slov. Naroda«.

2954

Lep lokal za trgovino

na najbolj prometnem prostoru v Ljubljani, pripraven tudi za vsako obrt, se takoj z opravo ali brez oprave odda. Pisma pošto ležeče pod „Lokal“

7302

Stanovanje

z eno sobo se odda 1 ali 2 osebama s 1. oktobrom. Slovenski trg 8. (trg pred sodnijo). — Istotam so odda lepa

soba pripravna ev. za pisarno.

2965

Najraznovrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja

Prva siseška tvornica tamburic

J. Stjepušin

Sisek, Hrvatska.

Odkrivan na pariski razstavi l. 1900 in na milanski razstavi l. 1905. v Budimpešti.

Poleg tamburic in skladb za tamburice ima razna glasbila kakor: gosli, kitare, citre, mandoline, harmonike, okarine, itd. za katere se pošlje poseben cenik s slikami. Veliki ilustrirani cenik se pošlje vsakemu fra-ko in brezplačno.

V isti tvornici izkajajo strokovni tamburisti mesečnik pod naslovom „Tamburica“, ki prinaša poleg poučnih stvari tudi krasne tamburiske skladbe in stane na leto 0. K.

Gospodom

brez posebne izsrežbe se nudi lep postranski sestanek ponudbe pod „1830“ pošto ležeče Ljubljana. 2967

Objava.

Vsem svojim cenj. p. n. odjemalcem vljudo naznanjam, da je bil moj dosednji poslovedja Matija Trlep s 6. julijem iz moje službe odpuščen ter nikakor nima pravice v mojem imenu sprejemati naročil.

Obenem opominjam vse one ljudi ki o moji tovarni vozov raznašajo neresnične slabe vesti, da bom v takih slučajih postopal najstrože ter jih sodnijsko zasledoval.

Peter Keršič

tovarna vozov

V Spodnji Šiški

E 2613/11-4

2917

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 17. avgusta 1911 opravilna št. E 2613/11-4 se prodajo

dne 2. septembra 1911 dop. ob 9. uri

v Ljubljani, Pred Škofijo št. 3

na javni dražbi:

različno špecerijsko blago kakor špirit, kava, riž, mast, konjak, semena, različni likerji, nova national reg. blagajna najnovejšega sis s 4 pred. ki je stala nova okrog 4000 K.

Reči se smejo ogledati dne 2. septembra v času med 8—1/2 uro popoldne v navedeni hiši.

C. kr. okr. sodnija v Ljubljani, odd. II., dne 17. avgusta 1911.

Kavarna „LEON“

Ljubljana, Stari trg.

Cenjenim p. n. gostom in slav. občinstvu iz Ljubljane in z dežele naznanjam, da sem svojo kavarno popolnoma na novo preuredil in opremil.

Skušal bom kakor doslej tudi v bodoče z najboljšo črno in belo kavo, čajem, finimi likerji, dezertnimi vini itd. postrezati svoje goste.

Karambolistom na Kranjskem sem na razpolago vsak čas na karambol-match.

Z velespoštovanjem F. L. Pogačnik.

Ceni nakup!

Jutri, v soboto dne 2. septembra se vrši

2972

dražba zaloge blaga

Pred Škofijo št. 3, v trgovini Oblak.

Proda se: kava, riž, mlo, cikorijska, semena, čaj, rum in drugovrstno špecerijsko blago. — Istotam se prodaja popolnoma nova

registrirna blagajna s 4 predali najnovejšega sistema (nabavna cena 4000 kron).

K dražbi vabijo se uljudno c. g. trgovci kakor tudi gg. konsumentje.

Naznanilo in priporočilo.

Usojam se svojim velecezenjem naročnikom in slavnemu občinstvu vljudo naznaniti, da sem svoj

brivski in frizerski salon

ki je bil doslej v hiši št. 3. na Kongresnem trgu

premestil v lastno hišo št. 6

(poleg „Slov. Matice“) na Kongresnem trgu.

Salon sem, vpoštevajoč vse zahteve moderne higijene popolnoma na novo preuredil.

Priporočajoč se tudi v prihodnje za obilen obisk — beležim z odličnim spoštovanjem

Aleksander Gjud,

2009

brivski mojster.

Sprejme se takoj marijiv in pripraven

učenec

v trgovino z mešanim blagom. Več pove upravnistvo »Sloven. skega Naroda«.

293

Sprejemem

učenko

v trgovino. Zmožna mora biti slov. in nem. jezika in imeti najmanj 8 raz.

dekliške šole

Za prihodnje šolsko leto se sprejmeta

Dva dijaka ali dve gospici

2941

na stanovanje in hrano v bližini nove gimnazije na Poljanski cesti. Na razpolago so tudi naučne knjige ter naj-novejši leksikon.

Poižve se prit vrdki Ant. Krisper na Mestnem trgu v Ljubljani.

Marijiv

stavbni polir

zmožen več jezikov in popolnoma samostojen delavec na stavbi kakor v pisarni, dosedaj kot delovodja v službi, trezen in energičen ter je zmožen stavbnika - podjetnika nadomestovati, išče službe pod primernimi pogoji, Gre tudi v druge države. Ponudbe se prosijo pod „Stavbnik 77“ na upravo »Slov. Naroda«.

29

stanovanje

z dvema ali tremi sobami ter pritlikinami za november ali takoj v bližini sodišča. — Prijazne ponudbe na uprav. »Sl. Naroda«.

2930

Prodajalka

stara od 24 let naprej zmožna navadnega knjigovodstva.

se takoj sprejme v trajno službo

Ponudbe pod „Marijivost“ na upravnistvo »Slov. Naroda«.

2945

pek

za na deželo

ki bi bil samostojnem in z vsemi pravicami do pekarije. Imel bi mesečno plačo, stanovanje in hrano po dogovoru prosto. Tudi oženjeni niso izključeni. Pošteni, zanesljivi ponudniki imajo prednost.

Ponudbe naj se pošiljajo na upravnistvo »Slov. Naroda«.

2939

Prostovoljna dražba

gostilniške oprave in

drugega pohištva

bo v nedeljo 3. septembra

na Glincah št. 3.

Ravno tam se odda v najem

gostilna z vrtom.

Št. 28609.

RAZGLAS.

Radi razširjenja kolere v Turčiji odredilo je c. kr. ministrstvo za notranje zadeve z razpisom z dne 14. avgusta l. št. 5985/S. petdnevno zdravstveno nadzorovanje vseh iz vseh iz evropske Turčije dohajajočih oseb, kakor to že velja za dohajajoče iz Italije.

Da se zamore to nadzorovanje točno izvrševati, odreja mestni magistrat, da se vsi hotelirji, gostilničarji in sploh vsi, ki oddajajo prenočišča ali stanovanja, ravno tako tudi poglavarji družin gled družinskih članov, naznanijo takoj vsako iz Turčije došlo osebo pri mestnem zgaševalnem uradu, v slučaju sumljivega obolenja pa to nemudoma prijavijo.

Zdravstveno nadzorovanje se vrši za čas petih dni, brez osebne nadlogovanja in brez omejitve prostega prometa.

Prestopki proti tej odredbi se bodo kaznovali v smislu ministrske naredbe z dne 30. septembra 1857 drž. zak. št. 198.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 31. avgusta 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik: Laschan I. r.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani, dne 22. avgusta 1911.

Št. 1054/m. š. sv.

2944

Razglas.

Šolsko leto 1911/2 se prične na mestnih ljudskih šolah ljubljanskih dne 16. septembra 1911

s klicanjem sv. Duha in potem takoj z rednim šolskim poukom.

Vpisavalo se bode dne 13., 14. in 15. septembra 1911 v šolskih poslopih, to je: za I. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju v Komenjskega ulici št. 17; za II. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Čopovi cesti št. 5; za III. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 21 (II. nadstropju); za IV. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Prulah št. 13, za mestno trirazrednico na Barju v šolskem poslopiju na Karloviški zemlji št. 40; za mestno nemško deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 21 pri tleh; za mestno slovensko dekliško osemrazrednico v šolskem poslopiju na Sv. Jakoba trgu št. 1; za mestno dekliško osemrazrednico v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 19.

V novo IV. mestno deško ljudsko šolo se bodo sprejemali dečki iz II. okraja (Sv. Jakob) ljubljanskega mesta do Tranče, dalje iz predkrajev Hradeckega vas in Dolenjskega mesta in iz severne polovice Karlovske zemlje, končno iz Kuhnove in Domobranske ceste ter iz vzhodne polovice Strelške ul. Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani se v mestne šole ne bodo sprejemali.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik: Laschan I. r.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fond K 83,758,285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,390,603-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnolokostne namene.